

Briselē, 5.6.2019.
COM(2019) 532 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

Itālija

**Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu sagatavotais
ziņojums**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

Itālija

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu sagatavotais ziņojums

1. IEVADS

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 126. pantā paredzēta pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra. Šī procedūra sīkāk izklāstīta Padomes Regulā (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras¹ īstenošanu, kas ietilpst Stabilitātes un izaugsmes paktā (SIP). Īpaši noteikumi eurozonas dalībvalstīm, uz kurām attiecas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, ir paredzēti Regulā (ES) Nr. 473/2013².

Saskaņā ar LESD 126. panta 2. punktu Komisijai jāuzrauga budžeta disciplīnas ievērošana, pamatojoties uz šādiem diviem kritērijiem: a) vai plānotā vai faktiskā valdības budžeta deficīta attiecība pret iekšzemes kopproduktu pārsniedz atsaucē vērtību 3 %; un b) vai valsts parāda attiecība pret IKP pārsniedz atsaucē vērtību 60 %, ja vien šī attiecība pietiekami strauji nesamazinās un netuvinās atsaucē vērtībai³.

LESD 126. panta 3. punktā paredzēts, ka tad, ja kāda dalībvalsts neatbilst viena vai abu minēto kritēriju prasībām, Komisija sagatavo ziņojumu. Šajā ziņojumā turklāt *“ņem vērā to, vai valsts budžeta deficīts pārsniedz valdības ieguldījumu izdevumus, kā arī visus citus būtiskos faktoros, tostarp dalībvalsts ekonomikas un budžeta stāvokli vidēji ilgā laikā.”*

Šajā ziņojumā, kas ir pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras pirmais posms, ir analizēta Itālijas atbilstība Līgumā noteiktajam parāda kritērijam 2018. gadā, pienācīgi ņemot vērā ekonomisko situāciju un citus būtiskus faktoros.

Komisija 2018. gada 23. maijā publicēja ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu⁴, jo Itālija 2017. gadā nebija panākusi pietiekošu progresu parāda kritērija ievērošanā. Ziņojumā tika secināts, ka kritērijs būtu jāuzskata par tajā laikā izpildītu, jo īpaši ņemot vērā Itālijas ex-

¹¹OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp. Šajā ziņojumā ir ņemtas vērā arī *“Specifikācijas par Stabilitātes un izaugsmes pakta īstenošanu un pamatnostādnes par stabilitātes un konverģences programmu formu un saturu”*, ko Ekonomikas un finanšu komiteja pieņēma 2017. gada 15. maijā un kas pieejamas šeit: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9344-2017-INIT/en/pdf>

²²Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

³Jēdzieni *“pietiekami samazinās”* un *“pietiekami strauji”* ir definēti Regulas (EK) 1467/97 2. panta 1.a punktā kā izpildīti, ja *“[parāda attiecības] atšķirība attiecībā pret atsaucē vērtību pēdējos trīs gados ir samazinājusies vidēji par vienu divdesmito daļu gadā”*. Regulā arī noteikts, ka *“parāda kritērija prasību uzskata par izpildītu arī tad, ja Komisijas sniegtajās budžeta prognozēs ir norādīts, ka prasītais atšķirības samazinājums notiks trīs gadu ilgā laikposmā, ietverot divus gadus pēc pēdējā gada, par kuru ir pieejami dati.”* Regulā (EK) Nr. 1467/97 arī noteikts, ka būtu jāņem vērā *“ekonomikas cikla ietekme uz parāda samazināšanas gaitu”*. Minētie elementi ir iekļauti parāda samazināšanas kritērijā, kā noteikts rīcības kodeksā par SIP un kā to apstiprinājusi Padome. Atbilstību parāda samazināšanas kritērijam novērtē, pamatojoties uz trim dažādām perspektīvām: retrospektīvais novērtējums, uz nākotni vērstais novērtējums un parāda samazināšanas kritērijs, kas koriģēts, ņemot vērā cikla ietekmi.

⁴Komisijas ziņojums COM(2018) 428 final, 23.5.2018.: *Italy - Report prepared in accordance with Article 126(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union* [Itālija: saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu sagatavotais ziņojums].

post atbilstību preventīvajai daļai 2017. gadā. Ziņojumā tika arī atzīmēts risks būtiskai novirzei no korekcijas gaitas virzībā uz Padomes ieteikto vidēja termiņa budžeta mērķi 2018. gadam, pamatojoties uz valdības plāniem un Komisijas 2018. gada pavasara prognozi. Ziņojumā tika norādīts, ka Komisija atkārtoti izvērtēs atbilstību, pamatojoties uz *ex post* datiem par 2018. gadu, kas jāpaziņo 2019. gada pavasarī.

Komisija 2018. gada novembrī publicēja vēl vienu ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu⁵, jo Itālijas 2019. gada budžeta plāna projektā tā bija konstatējusi “īpaši nopietnu neatbilstību” fiskālajam ieteikumam, ko Padome tai adresēja 2018. gada 13. jūlijā, tādējādi pamatojot Itālijas atbilstības parāda samazināšanas kritērijam 2017. gadā atkārtotu izvērtēšanu. Tomēr līdz ar grozījumiem, kas 2018. gada decembrī tika ieviesti 2019. gada budžetā, valdība novērsa “īpaši nopietnu neatbilstību” SIP preventīvajā daļā, kas izraisīja šo atkārtoto izvērtēšanu.

Dati, ko iestādes paziņoja 2019. gada aprīlī⁶ un ko pēc tam apstiprināja Eurostat⁷, liecina, ka Itālijas vispārējās valdības budžeta deficīts 2018. gadā samazinājās līdz 2,1 % no IKP (no 2,4 % 2017. gadā), savukārt vispārējās valdības parāds palielinājās līdz 132,2 % no IKP (no 131,4 % 2017. gadā), t. i., virs atsaucē vērtības 60 % no IKP. Attiecībā uz 2019. gadu Itālijas 2019. gada stabilitātes programmā prognozēts, ka parāda attiecība pret IKP turpinās pieaugt tikai nelielu — līdz 132,6 %. Attiecībā uz 2020. gadu tajā prognozēts parāda pret IKP attiecības samazinājumu (par 1,3 procentpunktiem) līdz 131,3 %. Saskaņā ar Komisijas 2019. gada pavasara prognozi Itālijas parāda attiecība pret IKP palielināsies vēl vairāk — līdz 133,7 % 2019. gadā un 135,2 % 2020. gadā.

Pamatojoties uz paziņotajiem datiem un Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, Itālija neizpildīja parāda samazināšanas kritēriju 2018. gadā (atšķirība aptuveni 7½% apmērā no IKP) (skatīt 1. tabulu). Kopumā, pirms tiek ņemti vērā visi turpmāk minētie faktori, Itālijas neatbilstība parāda samazināšanas kritērijam 2018. gadā *prima facie* liecina, ka pastāv pārmērīgs budžeta deficīts SIP nozīmē. Turklāt saskaņā gan ar valdības plāniem, gan ar Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, nav sagaidāms, ka Itālija izpildīs parāda samazināšanas kritēriju 2019. gadā (attiecīgi atšķirība aptuveni 5 % un 9 % apmērā no IKP) vai 2020. gadā (attiecīgi atšķirība aptuveni 4½ % un 9 ¼% apmērā no IKP).

Tāpēc Komisija ir sagatavojusi šo ziņojumu, lai visaptveroši novērtētu novirzi no parāda samazināšanas kritērija un pārbaudītu, vai ir pamatota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras uzsākšana pēc tam, kad ir ņemti vērā visi būtiskie faktori. Ziņojuma 2. iedaļā ir aplūkots deficīta kritērijs. 3. iedaļā ir aplūkots parāda kritērijs. 4. iedaļa attiecas uz publiskajiem ieguldījumiem un citiem būtiskiem faktoriem, tostarp novērtējumu par atbilstību nepieciešamajai korekcijas gaitai virzībā uz vidēja termiņa budžeta mērķa (VTM) sasniegšanu. Konkrētāk, minētajā iedaļā ir uzsvērtā Itālijas neatbilstība ieteiktajai korekcijas gaitai virzībā uz vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanu 2018. gadā, pamatojoties uz *ex*

⁵ Skatīt Komisijas ziņojumu COM(2018) 809 final, 23.5.2018.: *Italy - Report prepared in accordance with Article 126(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union* [Itālija: saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu sagatavotais ziņojums].

⁶ Atbilstoši Regulai (EK) Nr. 479/2009 dalībvalstīm divreiz gadā jāziņo Komisijai par plānoto un faktisko valdības budžeta deficīta un parāda līmeni. Jaunākie Itālijas iesniegtie dati ir pieejami: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables>

⁷ Eurostat ziņu izlaidums Nr. 67/2019, 2019. gada 23. aprīlis, pieejams: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9731224/2-23042019-AP-EN/bb78015c-c547-4b7d-b2f7-4fffe7bcdafad>

post datiem (4.1. iedaļa). Ziņojuma pamatā ir Komisijas 2019. gada pavasara prognoze, kas publicēta 2019. gada 7. maijā un kurā ņemta vērā Itālijas 2019. gada stabilitātes programma (SP), kas Komisijai un Padomei iesniegta 2019. gada 19. aprīlī.

Tabula Nr. 1. Vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds (% no IKP)^a

		2016.g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.		2020.g.	
					COM	SP	COM	SP
Deficīta kritērijs	Vispārējās valdības balance	-2.5	-2.4	-2.1	-2.5	-2.4	-3.5	-2.1
Parāda kritērijs	Vispārējās valdības bruto parāds	131.4	131.4	132.2	133.7	132.6	135.2	131.3
	Atšķirība no parāda samazināšanas kritērija	5.8	6.7	7.6	9.0	5.1	9.2	4.5
	Izmaiņas strukturālajā bilanci	-1.0	-0.4	-0.1	-0.2	-0.1	-1.2	0.2
	Nepieciešamā lineārā strukturālā korekcija (MLSA)	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Piezīmes:

^a % no IKP, ja vie nav norādīts citādi; "n.a" nozīmē "nav attiecināms"

Avots: Komisijas dienesti, Itālijas 2019. g. SP un Komisijas 2019. g. pavasara prognoze

2. DEFICĪTA KRITĒRIJS

Itālija laikposmā no 2010. līdz 2013. gadam veica apjomīgus fiskālos pasākumus, no 2012. gada saglabājot nominālo deficītu zem deficīta sliekšņa proti, 3 % no IKP, kas ļāva palielināt primāro pārpalikumu virs 2 % no IKP un 2013. gadā izbeigt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Tomēr kopš 2014. gada tās fiskālā nostāja ir pakāpeniski pavājinājusies, un strukturālā primārā balance ievērojami pasliktinājas. 2018. gadā Itālijas primārais pārpalikums nostabilizējās 1,6 % apmērā no IKP, savukārt nominālais deficīts sasniedza 2,1 % no IKP, kas ir zemākais rādītājs kopš 2007. gada. Tomēr paredzams, ka gan nominālā balance, gan primārā balance 2019. gadā pasliktināsies galvenokārt makroekonomiskās lejupslīdes un 2019. gada budžetā iekļauto pasākumu dēļ, bet pēc tam, ja politika nemainīsies, 2020. gadā šie rādītāji pasliktināsies vēl vairāk.

Itālijas vispārējās valdības deficīts 2018. gadā bija 2,1 % no IKP. Saskaņā ar stabilitātes programmu un Komisijas 2019. gada pavasara prognozi paredzams, ka 2019. gadā tas atbildīs Līgumā noteiktajai atsauces vērtībai — 3 % no IKP. Tomēr saskaņā ar Komisijas prognozi, pamatojoties uz nemainīgas politikas pieņēmumu, 2020. gadā atsauces vērtība tiks pārsniegta⁸. Stabilitātes programmā prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts būs 2,4 % no IKP 2019. gadā un 2,1 % no IKP 2020. gadā, un pēc tam tas turpinās samazināties līdz 1,8 % no IKP 2021. gadā un 1,5 % 2022. gadā. Vispārējās valdības budžeta deficīta pieaugums 2019. gadā lielā mērā izriet no makroekonomiskās lejupslīdes un budžeta pasākumiem 2019. gada budžetā, kam būs neto deficītu palielinoša ietekme aptuveni 0,5 %

⁸ Nemainīgas politikas pieņēmums atšķiras no nemainīgas likumdošanas pieņēmuma, piemēram, attiecībā uz politikas pasākumiem, kas ir oficiāli iestrādāti tiesību aktos, bet nav iekļauti Komisijas prognozē, ja tie ir novērtēti kā nepietiekami ticami vai nepietiekami detalizēti. Piemēram, kopš 2016. gada rudens prognozes, Komisija neiekļauj augstākas PVN likmes, kas tiesību aktos noteiktas kā "drošības klauzula", lai nodrošinātu turpmāko fiskālo mērķu sasniegšanu, jo Itālijas budžeta likumos šie palielinājumi nākamajam gadam ir sistemātiski atcelti, lielākoties neprecizējot alternatīvus finansēšanas pasākumus.

apmērā no IKP⁹. Vispārējā valdības deficīta samazinājums, kas prognozēts 2020. gadam, galvenokārt rodas augstāku PVN likmju ietekmē (aptuveni 1,3 % no IKP), kuras paredzēts pieņemt 2020. gadā kā drošības klauzulu.

Komisijas 2019. gada pavasara prognozē paredzēts, ka Itālijas vispārējais valdības deficīts 2019. gadā būs 2,5 % no IKP un 2020. gadā tas pieaugs līdz 3,5 %. Lai gan 2019. gada budžetā paredzēto pasākumu neto deficītu palielinošā ietekme atbilst stabilitātes programmā iekļautajām prognozēm, Komisijas prognozētais nominālā budžeta deficīts 2019. gadam ir nedaudz augstāks par stabilitātes programmā prognozēto, kas skaidrojams galvenokārt ar piesardzīgāku publisko izdevumu pamattendenci. Komisijas prognozētais augstāks 2020. gada budžeta deficīts, pamatojoties uz nemainīgas politikas pieņemumu, salīdzinājumā ar valdības plāniem galvenokārt ir skaidrojams ar to, ka Komisija neiekļauj augstākas PVN likmes 2020. gadam kā drošības klauzulu, ņemot vērā sistemātisko atcelšanu, kas tika reģistrēta pēdējos gados, un sīkākas informācijas par iespējamiem alternatīviem pasākumiem trūkumu.

Tādējādi Itālija pašlaik atbilst budžeta deficīta kritērijam, kas noteikts Līgumā un Regulā (EK) Nr. 1467/97, lai gan saskaņā ar Komisijas 2019. gada pavasara prognozi pastāv risks, ka deficīta kritērijs 2020. gadā netiks ievērots, pamatojoties nemainīgas politikas pieņemumu.

3. PARĀDA KRITĒRIJS

Pēc tam, kad Itālijas valsts parāda attiecība pret IKP atkārtotas lejupslīdes laikā 2008.–2013. gadā palielinājās vidēji par 5 procentpunktiem gadā, 2014.–2017. gadā šis rādītājs svārstījās ap 131,5 %, bet pēc tam palielinājās līdz 132,2 % 2018. gadā. Pamatojoties uz stabilitātes programmu, paredzams, ka 2019. gadā tas nedaudz palielināsies līdz 132,6 % un 2020. gadā samazināsies līdz 131,3 %, pateicoties samērā stabilai nominālajai izaugsmei, nominālā deficīta samazinājumam PVN palielinājuma ietekmē un vērienīgiem privatizācijas ieņēmumiem. Turpretī Komisija prognozē, ka parāda attiecība gan 2019., gan 2020. gadā palielināsies un pārsniegs 135 % saistībā ar lielu parādu palielinošu “sniega bumbas” efektu, primārā pārpalikuma samazināšanos un nepietiekamiem privatizācijas ieņēmumiem. Lai gan īstermiņā refinansēšanas riski ir ierobežoti, augstais valsts parāda līmenis joprojām ir Itālijas ekonomikas neaizsargātības avots.

Pēc pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras atcelšanas 2013. gada jūnijā Itālijai piemēroja trīs gadu pārejas periodu (2013.–2015. gads), lai panāktu atbilstību parāda samazināšanas kritērijam. Pēc pārejas perioda beigām parāda samazināšanas kritēriju sāka piemērot 2016. gadā. Pamatojoties uz paziņotajiem datiem un Komisijas prognozi, atšķirība no parāda kritērija 2018. gadā bija 7,6 %. Turklāt, pamatojoties uz stabilitātes programmu, Itālija neparedz panākt atbilstību parāda samazināšanas kritērijam ne 2019. gadā (atšķirība no parāda kritērija 5,1 % apmērā no IKP), nedz 2020. gadā (atšķirība no parāda kritērija 4,5 % apmērā no IKP). Minētais secinājums (ar vēl lielākām atšķirībām) ir apstiprināts, pamatojoties uz Komisijas prognozi (atšķirība no parāda kritērija attiecīgi 9,0 % un 9,2 % apmērā no IKP).

Precīzāk, Itālijas parāda attiecība pret IKP 2018. gadā sasniedza 132,2 %, t. i., par 0,8 procentpunktiem vairāk nekā 2017. gadā. Kā apkopots 2. tabulā, šis palielinājums galvenokārt bija saistīts ar lielu un parādu palielinošu atlikumu un plūsmu korekciju (0,9 %

⁹ Šī summa ietver PVN palielinājuma (0,7 % no IKP), kas tiesību aktos 2019. gadam tika noteikts kā drošības klauzula, atcelšanu un izdevumu iesaldēšanas mehānisma aktivizēšanu (2 miljardi EUR jeb 0,11 % no IKP 2019. gadā), par ko tika paziņots Itālijas 2019. gada stabilitātes programmā.

no IKP), kas arī bija saistīta ar valsts kases likviditātes rezervju ievērojamu pieaugumu. Parādu samazinoša ietekme, ko rada lielāks primārais pārpalikums (1,6 % no IKP salīdzinājumā ar 1,4 % 2017. gadā), gandrīz pilnībā kompensēja parādu palielinošo “sniega bumbas” efektu (1,5 %). Kā attēlots 1. diagrammā, parāda reālās domātās izmaksas¹⁰ saglabājās virs Itālijas reālā IKP pieauguma 2018. gadā (0,9 %), lai gan tās nedaudz samazinājās (līdz 2 % salīdzinājumā ar 2,4 % 2017. gadā), pateicoties tūlītējo darījumu lielākas peļņas likmes (emisijas brīdī) (1,1 % 2018. gadā, salīdzinot ar 0,7 % 2017. gadā)¹¹ pakāpeniskai pārņemšanai uz nenomaksātā parāda uzkrājuma apkalpošanas izmaksām¹² un mēreni pieaugošajai inflācijai (IKP deflatora pieaugums 0,8 % apmērā). Tūlītējo darījumu peļņas likmes pieaugums emisijas brīdī 2018. gadā (un 2019. gada sākumā) atspoguļo Itālijas valsts parāda riska prēmiju pieaugumu, kā rezultātā valsts obligāciju ienesīguma starpība kopš 2018. gada maija palielinājās par aptuveni 100 bāzes punktiem. Salīdzinājumā ar Komisijas 2018. gada pavasara prognozi procentu izdevumi 2018. gadā izrādījās par aptuveni 2,2 miljardiem EUR lielāki (65 miljardi EUR, nevis 62,8 miljardi EUR).

Stabilitātes programmā prognozēts, ka 2019. gadā parāda attiecība pret IKP palielināsies līdz 132,6 %, t. i., par 0,4 procentpunktiem salīdzinājumā ar 2018. gada līmeni. Prognozētā dinamika galvenokārt izriet no parādu palielinošās “sniega bumbas” efekta (2 % no IKP), jo pavājinās makroekonomikas apstākļi (nominālais IKP pieaugums ir samazinājies līdz 1,2 %, no 1,7 % 2018. gadā), lai gan primārais pārpalikums (1,2 % no IKP) un vērienīgi privatizācijas ieņēmumi (1 % no IKP) lielā mērā to kompensē. Komisija prognozē, ka Itālijas parāda attiecība 2019. gadā ievērojami palielināsies, proti, līdz 133,7 %. Šī starpība daļēji izriet no lielāka parādu palielinošā “sniega bumbas” efekta (2,6 %), kas saistīts ar piesardzīgākiem pieņēmumiem attiecībā uz nominālo IKP pieaugumu (0,8 %, nevis 1,2 %) un daļēji ar parādu palielinošu atlikumu un plūsmu korekciju, kas lielā mērā skaidrojama ar pieņēmumu par valdības plānotās privatizāciju nepietiekamu īstenošanu (0,1 % no IKP, nevis 1 % no IKP).

Stabilitātes programmā prognozēts, ka 2020. gadā parāda attiecība pret IKP samazināsies līdz 131,3 %, t. i., par 1,3 procentpunktiem salīdzinājumā ar 2019. gada līmeni. Prognozētā dinamika galvenokārt ir saistīta ar lielu prognozēto primāro pārpalikumu (1,6 % no IKP) un neitrālu “sniega bumbas” efektu, kas balstās uz pieņēmumu par nominālā IKP pieauguma ievērojamu kāpumu (2,8 %), neraugoties uz atlikumu un plūsmu korekciju, kas nedaudz palielina parādu (0,3 %). Tā vietā Komisija prognozē, ka Itālijas parāda attiecība 2020. gadā turpinās pieaugt, sasniedzot 135,2 %. Šī atšķirība ir skaidrojama ar daudz zemāku primāro bilanci (primārais deficīts 0,2 % no IKP), jo Komisija savā prognozē neiekļauj PVN likmju pieaugumu, kas tiesību aktos noteikts kā drošības klauzula, un daudz lielāku un parādu palielinošu “sniega bumbas” efektu (1,4 %) saistībā ar piesardzīgākiem pieņēmumiem par nominālo IKP pieaugumu (1,8 %, nevis 2,8 %). Turklāt Komisija ir izdarījusi pieņēmumu par valdības plānotās privatizāciju nepietiekamu īstenošanu (0, nevis 0,3 % no IKP). Riski, kas apdraud parāda prognozes gan Komisijas prognozē, gan stabilitātes programmā, varētu būt saistīti ar sliktāku makroekonomisko perspektīvu, nekā tika paredzēts, primārās bilances

¹⁰ Reālās domātās parāda izmaksas laikā t var definēt kā nominālo peļņas likmi, ko valdība maksā par atlikušā parāda apkalpošanu laikā $t-1$ un no kuras atskaitīta inflācijas ietekme laikā t . 2. tabulā parāda attiecības pret IKP ikgadējās izmaiņas, kas radušās reālo domāto parāda izmaksu dēļ, var noteikt, pieskaitot attiecīgās iemaksas no procentu izdevumiem (parādu palielinoša ietekme) un IKP deflatoru (parādu samazinoša ietekme).

¹¹ Laikposmā no 2019. gada janvāra līdz aprīlim vidējais rādītājs bija 1,33 %.

¹² Tas ir saistīts ar Itālijas valsts parāda vidējo ilgumu un pagarināšanas periodu.

straujāku pasliktināšanos, zemāku inflāciju un/vai privatizācijas ieņēmumiem, kā arī ar lielākiem procentu izdevumiem, nekā gaidīts.

Kopumā, kā attēlots 1. diagrammā, neraugoties uz reālā IKP pieauguma pavājināšanos 2018. gadā (*nepārtraukta zilā līnija*), valsts parāda reālo domāto izmaksu turpmāka samazināšanās (*pārtraukta melnā līnija*) bija pietiekama, lai ierobežotu parādu palielinošo “sniega bumbas” efektu (*dzeltenais lauks*) līdz 1,2 % 2018. gadā (palielinājums no 0,7 % 2017. gadā), t. i., kopumā atbilstoši pirmskrīzes vidējam rādītājam (1,2 % 2000.–2007. gadā); tas notika pāris gadus pēc tam, kad šis rādītājs bija zem minētā līmeņa (¾% 2016.–2017. gadā). Lai gan pašreizējā konjunktūrā tā ir unikāla situācija Savienības līmenī, procentu likmju un izaugsmes rādītāju pozitīvā starpība, kas izraisa parādu palielinošo “sniega bumbas” efektu, tādējādi tikai daļēji izskaidro to, kāpēc Itālijai nav izdevies panākt atbilstību parāda samazināšanas kritērijam 2018. gadā, galvenokārt raugoties uz nākotni vērstā perspektīvā. Paredzams, ka 2019. gadā “sniega bumbas” efekts palielināsies līdz 2 %, t. i., ievērojami virs vēsturiskā vidējā rādītāja, galvenokārt makroekonomisko apstākļu pasliktināšanās dēļ. Tādējādi tas ir viens no galvenajiem iemesliem paredzētajai Itālijas neatbilstībai parāda samazināšanas kritērijam uz nākotni vērstā perspektīvā.

Tādējādi kopumā šī analīze liecina, ka, pamatojoties gan uz stabilitātes programmu, gan Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, *prima facie* parāda kritērijs Līguma un Regulas (EK) Nr. 1467/97 izpratnē 2018., 2019. un 2020. gadā nav izpildīts; tas tiek secināts, pirms tiek ņemti vērā visi turpmāk minētie faktori.

Tabula Nr. 2. Parāda dinamika^a

Parāda attiecības izmaiņas ^b (1 = 2+3+4)	-0.2	0.0	0.8	1.6	0.4	1.5	-1.3
Iemaksas:							
• Primārā balance (2)	-1.4	-1.4	-1.6	-1.2	-1.2	-0.2	-1.6
• “Sniega bumbas” efekts (3)	1.0	0.9	1.5	2.6	2.0	1.4	0.0
<i>tostarp:</i>							
Procentu izdevumi	3.9	3.8	3.7	3.6	3.6	3.7	3.6
Reālā IKP pieaugums	-1.5	-2.2	-1.1	-0.1	-0.3	-0.9	-1.0
Inflācija (IKP deflators)	-1.5	-0.7	-1.1	-0.9	-1.3	-1.4	-2.6
• Atlikumu un plūsmu korekcija (4)	0.3	0.4	0.9	0.1	-0.3	0.3	0.3
<i>tostarp:</i>							
Starpība starp skaidru naudu un uzkrājumiem	-0.3	1.4	0.2	0.4	0.4	0.4	0.0
Finanšu aktīvu neto akumulācija	0.5	-1.0	0.2	-0.3	-0.7	-0.1	0.0
<i>tostarp privatizācijas ieņēmumi</i>	-0.1	0.0	0.0	-0.1	-1.0	0.0	-0.3
Pārvērtēšanas ietekme un atlikums	0.0	0.0	0.3	0.0	-0.1	0.0	0.2

Piezīmes:

^a % no IKP, ja vien nav norādīts citādi

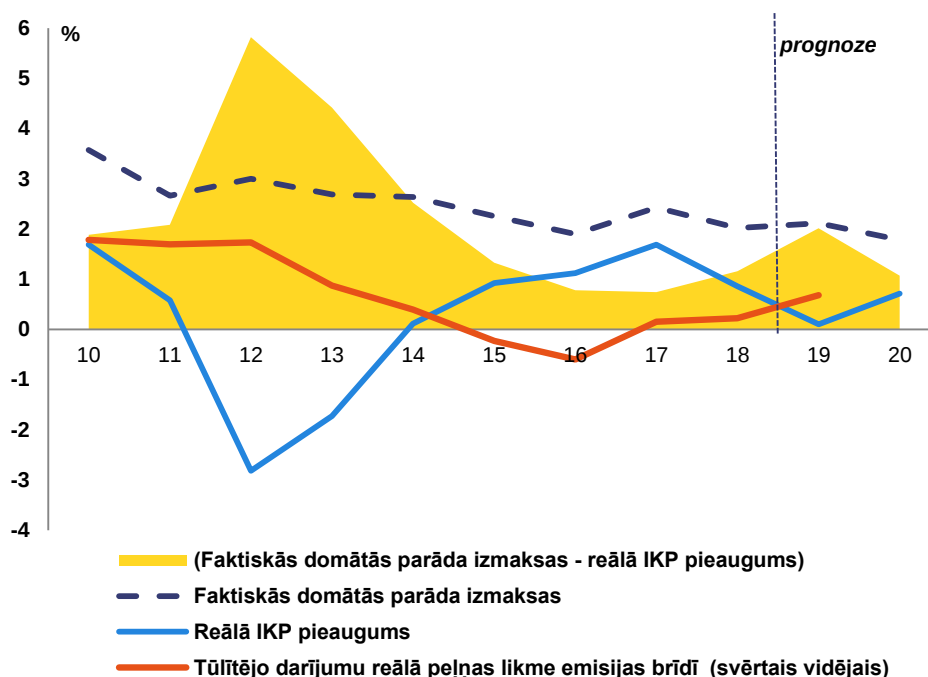
^b Izmaiņas bruto parāda attiecībā var izteikt šādi:

$$\frac{D_t}{Y_t} - \frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} = \frac{PD_t}{Y_t} + \left(\frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} * \frac{i_t - y_t}{1 + y_t} \right) + \frac{SF_t}{Y_t}$$

kur t ir laika indekss; D , PD , Y un SF attiecīgi ir kopējais valsts parāds, primārais deficīts, nominālais IKP un atlikumu un plūsmu korekcija; un i un y apzīmē vidējās parāda izmaksas un nominālā IKP pieaugumu. Izteiksme iekavās izsaka “sniega bumbas” efektu, ar ko mēra procentu izdevumu un ekonomiskās izaugsmes kopējo ietekmi uz parāda attiecību.

Avots: Komisijas dienesti, Itālijas 2019.g. SP un Komisijas 2019.g. pavasara prognoze

1. diagramma. “Sniega bumbas” efekta uz valsts parādu virzītājspēki

Avots: Komisijas 2019. gada pavasara prognoze un Finanšu ministrijas (MEF) dati. Reālā tūlītējo darījumu peļņas likme emisijas brīdī 2019. gadā ietver datus tikai līdz 2019. gada aprīlim.

4. BŪTISKIE FAKTORI

LESD 126. panta 3. punktā noteikts, ka Komisijas ziņojumā “*ņem vērā arī to, vai valdības budžeta deficīts pārsniedz valdības investīciju izdevumus, kā arīņem vērā visus citus būtiskus faktoros, tostarp dalībvalsts ekonomikas un budžeta stāvokli vidēji ilgā laikā*”. Minētie

faktori ir sīkāk precizēti Padomes Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 3. punktā, kurā arī noteikts, ka pienācīgi jāņem vērā *“jebkuri citi faktori, kurus attiecīgā dalībvalsts uzskata par būtiskiem, lai pilnīgi novērtētu atbilstību deficīta un parāda kritērijiem, par ko dalībvalsts paziņojusi Padomei un Komisijai”*.

Parāda kritērija šķietama pārkāpuma gadījumā īpaši pamatota ir būtisko faktoru analīze, ņemot vērā to, ka parāda dinamiku lielākā mērā ietekmē faktori, kas nav valdības kontrolē, atšķirībā no deficīta gadījuma. Tas ir atzīts Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 4. punktā, kurā noteikts, ka, novērtējot atbilstību, pamatojoties uz parāda kritēriju, ņem vērā attiecīgos faktorus neatkarīgi no pārkāpuma apjoma. Šajā saistībā, novērtējot atbilstību parāda kritērijam, jāņem vērā vismaz šādi trīs galvenie aspekti (un tie ir ņemti vērā iepriekšējos ziņojumos), ievērojot to ietekmi uz parāda dinamiku un ilgtspējību:

1. vidēja termiņa budžeta mērķa (VTM) vai korekciju gaitas virzībā uz to ievērošana, kam vajadzētu nodrošināt ilgtspējību vai strauju virzību uz ilgtspējību parastos makroekonomiskos apstākļos. Tā kā katras valsts VTM noteikšanā ņem vērā parāda līmeni un netiešās saistības, VTM vai korekciju gaitas virzībā uz to, ievērošanai būtu jānodrošina parāda attiecības tuvināšanās piesardzīgam līmenim vismaz vidējā termiņā;
2. strukturālās reformas, kas jau ir īstenotas vai sīki izklāstītas strukturālo reformu plānā, un kuras, pateicoties to ietekmei un izaugsmi, paredzams, veicinās ilgtspējību vidējā termiņā un tādējādi palīdzēs apmierinoši samazināt parāda attiecību pret IKP. Kopumā tiek sagaidīts, ka VTM (vai korekciju gaitas virzībā uz to) ievērošana, kā arī strukturālo reformu īstenošana (saistībā ar Eiropas pusgadu) normālos ekonomikas apstākļos ļaus parāda dinamiku ievirzīt ilgtspējības gultnē, pateicoties kombinētai ietekmei uz pašu parāda līmeni (panākot stabilu budžeta stāvokli atbilstoši VTM) un ekonomisko izaugsmi (ar reformu starpniecību);
3. nelabvēlīgi makroekonomiskie apstākļi un jo īpaši zema inflācija, kas var kavēt parāda attiecības pret IKP samazināšanos un ievērojami sarežģīt atbilstības Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem nodrošināšanu. Zemas inflācijas apstākļos dalībvalstij ir sarežģītāk nodrošināt atbilstību parāda samazināšanas kritērijam. Šādā gadījumā VTM vai korekciju gaitas virzībā uz to ievērošana ir svarīgs faktors parāda kritērija ievērošanas izvērtējumā.

Ņemot vērā šos apsvērumus, turpmākajās apakšnodalās ir izskatīti šādi elementi: 1) vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tostarp novērtējums par atbilstību nepieciešamajai korekcijai virzībā uz VTM un par publiskajiem ieguldījumiem; 2) valdības parāda attīstība vidējā termiņā, tostarp tā ilgtspējas perspektīvas; 3) ekonomikas stāvoklis vidējā termiņā, tostarp situācija strukturālo reformu īstenošanā; 4) citi faktori, ko Komisija uzskata par būtiskiem; un 5) citi faktori, ko izvirzījusi dalībvalsts.

4.1. Budžeta stāvoklis vidējā termiņā

Ex post novērtējums liecina par to, ka Itālija nav ievērojusi ieteikto korekciju gaitu virzībā uz VTM 2018. gadā, pat ņemot vērā tā saukto “rīcības brīvības robežu”. Turklāt attiecībā uz 2019. gadu pastāv risks, ka Itālija neatbildīs Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajai daļai pat pēc tam, kad ņemta vērā pagaidu pielaide saistībā ar ārkārtējiem apstākļiem. Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi un nemainīgas politikas pieņēmumu, paredzams, ka novirze no ieteiktās korekciju gaitas virzībā uz VTM 2020. gadā turpinās palielināties. Tas ir ietekmi pastiprinošs faktors.

Strukturālā balance un korekcijas virzībā uz VTM

Attiecībā uz **2018.** gadu Padome 2017. gada 11. jūlijā ieteica Itālijai īstenot ievērojamus fiskālos centienus saskaņā ar SIP preventīvās daļas prasībām, ņemot vērā nepieciešamību stiprināt pašreizējo atlabšanu un nodrošināt publisko finanšu stabilitāti. Pamatojoties uz SIP ietvaros kopīgi saskaņoto korekciju matricu, šīs korekcijas atbilst prasībai, saskaņā ar kuru valdības neto primārie izdevumi 2018. gadā nominālā izteiksmē jāsamazina vismaz par 0,2 %, kas atbilst ikgadējai strukturālajai korekcijai vismaz 0,6 % apmērā no IKP. Vienlaikus Padome norādīja, ka 2018. gada budžeta plāna projekta izvērtējumā un pēc tam – 2018. gada budžeta rezultātu izvērtējumā – būtu pienācīgi jāņem vērā mērķis panākt tādu fiskālo nostāju, kas palīdz stiprināt notiekošo atlabšanu un nodrošināt publisko finanšu stabilitāti. Ņemot vērā Komisijas novērtējumu par Itālijas atlabšanas noturīgumu (vienlaikus pienācīgi ņemot vērā tās ilgtspējas problēmas), ko Komisija 2017. gada novembrī sniedza savā atzinumā par Itālijas 2018. gada budžeta plāna projektu, Padome 2018. gada 13. jūlijā Itālijai noteica 2018. gadā nepieciešamos fiskālos strukturālos pasākumus vismaz 0,3 % apmērā no IKP bez papildu novirzes viena gada griezumā; tas atbilst valdības neto primāro izdevumu nominālā pieauguma tempam, kas nepārsniedz 0,5 %.

Pamatojoties uz paziņotajiem datiem, izdevumu kritērijs liecina par nepietiekamu fiskālo korekciju 2018. gadā, jo paredzams, ka Itālijas valdības izdevumu pieauguma temps (2 %), atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un vienreizējos pasākumus, pārsniegs Padomes ieteikto līmeni 0,5 %. Turklāt, pamatojoties uz paziņotajiem datiem un Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, tiek lēsts, ka Itālijas strukturālā balance 2018. gadā būs pasliktinājusies par 0,1 % no IKP, kas neatbilst pienācīgiem strukturāliem pasākumiem 0,3 % apmērā no IKP. Precīzāk, Itālijas strukturālo primāro izdevumu pieaugumu par aptuveni 0,45 % no potenciālā IKP salīdzinājumā ar 2017. gadu lielā mērā ietekmēja darba ņēmēju atalgojums un sociālie pārvedumi skaidrā naudā. Šo pieaugumu tikai daļēji kompensēja zemāki procentu izdevumi 0,1 % apmērā no IKP¹³, kā rezultātā strukturālie izdevumi kopumā palielinājās par aptuveni 0,35 % no potenciālā IKP. No otras puses, Itālijas strukturālie ieņēmumi uzlabojās tikai par aptuveni 0,25 % no potenciālā IKP, ko lielā mērā veicināja netiešo nodokļu ieņēmumi un sociālās apdrošināšanas iemaksas. Vispārējs novērtējums tādējādi liecina par Itālijas neatbilstību korekcijas gaitai virzībā uz vidēja termiņa budžeta mērķi, ko Padome ieteikusi 2018. gadam.

Attiecībā uz **2019.** gadu Padome ieteica Itālijai nodrošināt, lai valdības neto primāro izdevumu nominālā pieauguma temps nepārsniegtu 0,1 %, kas atbilst gada strukturālajai korekcijai 0,6 % apmērā no IKP.

Pamatojoties uz stabilitātes programmu, izdevumu kritērijs liecina par risku, ka var notikt būtiska novirzīšanās gan 2019. gadā (atšķirība 0,7 % apmērā no IKP), gan 2018. un 2019. gadā kopā (atšķirība vidēji 0,7 % apmērā no IKP gadā, ņemot vērā “rīcības brīvību” 2018. gadā¹⁴), jo valdības izdevumu pieauguma temps (1,8 %), atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un vienreizējos pasākumus, pārsniegs Padomes ieteikto līmeni. Strukturālās bilances pīlārs sniedz tādu pašu norādi, jo stabilitātes programmā prognozēts, ka

¹³ Tomēr, kā minēts iepriekš, procentu izdevumi 2018. gadā izrādījās lielāki, nekā paredzēts Komisijas 2018. gada pavasara prognozē, pamatojoties uz 2018. gada stabilitātes programmu; tas ir saistīts ar valsts obligāciju ienesīguma pieaugumu kopš 2018. gada maija.

¹⁴ Tādējādi atšķirība viena gada griezumā ir aprēķināta, ņemot vērā prasību par 0,6 % no IKP 2019. gadā, savukārt atšķirība divu gadu griezumā (t. i., 2018. un 2019. gadā kopā) ir aprēķināta, pamatojoties uz “koriģēto” prasību par 0,3 % no IKP 2018. gadā, ņemot vērā rīcības brīvības robežu, un 0,6 % no IKP 2019. gadā.

(pārreķinātā) strukturālā bilance 2019. gadā pasliktināsies par 0,2 % no IKP. Tas norāda uz būtiskas novirzes risku gan viena gada griezumā (atšķirība 0,8 % apmērā no IKP 2019. gadā), gan 2018. un 2019. gadā kopā (atšķirība vidēji 0,6 % apmērā gadā, ņemot vērā “rīcības brīvību” 2018. gadā). Vispārējs valdības plānu novērtējums liecina par risku, ka var notikt būtiska novirzīšanās no korekcijas gaitas virzībā uz vidēja termiņa budžeta mērķi, ko Padome ieteikusi 2019. gadam. Minētais secinājums nemainītos pat tad, ja Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 1. punkta un 6. panta 3. punkta nolūkā ietekme uz budžetu (aptuveni 0,18 % no IKP), ko radījusi ceļu tīkla un savienojumu ārkārtas uzturēšanas programma, kuru piemēro pēc Morandi tilta Dženovā sabrukšanas, un preventīvais plāns ierobežot hidroģeoloģisko risku pēc nelabvēlīgiem laikapstākļiem, tiktu uzskatīta par ārkārtējiem apstākļiem ārpus attiecīgās dalībvalsts kontroles un ja to atskaitītu no Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās daļas prasības.

Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, tiek apstiprināts vispārējais novērtējums, kura pamatā ir pārreķinātie valdības plāni. Izdevumu kritērijs liecina par risku, ka var notikt būtiska novirzīšanās gan 2019. gadā (atšķirība 0,9 % apmērā no IKP), gan 2018. un 2019. gadā kopā (atšķirība vidēji 0,8 % apmērā no IKP gadā, ņemot vērā “rīcības brīvību” 2018. gadā), jo valdības izdevumu pieauguma temps (2,0 %), atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un vienreizējos pasākumus, pārsniegs Padomes ieteikto līmeni. Strukturālās bilances pīlārs sniedz tādu pašu norādi, jo Komisija prognozē, ka Itālijas strukturālā bilance 2019. gadā pasliktināsies par 0,2 % no IKP, sasniedzot rādītāju -2,4 % no IKP. Tādējādi strukturālās bilances pīlārs norāda uz būtiskas novirzes risku gan viena gada griezumā (atšķirība 0,8 % apmērā no IKP 2019. gadā), gan 2018. un 2019. gadā kopā (atšķirība vidēji 0,6 % apmērā gadā, ņemot vērā “rīcības brīvību” 2018. gadā). Šis secinājums nemainītos, ja tiktu ņemta vērā piešķirtā pagaidu pielaide ārkārtējiem apstākļiem 2019. gadā. Tomēr Itālijas iestādes norāda, ka pastāv augšupvērsti riski attiecībā uz 2019. gada budžeta bilanci, jo ieņēmumi bija lielāki, nekā bija paredzēts, un publiskie izdevumi par pasākumiem 2019. gada budžetā bija mazāki, nekā plānots (4.5. iedaļa).

Attiecībā uz **2020.** gadu Itālijai ir ieteikts nodrošināt, lai valdības neto primārie izdevumi samazinātos par 0,1 %, kas atbilst gada strukturālajai korekcijai 0,6 % apmērā no IKP.

Pamatojoties uz stabilitātes programmu, izdevumu kritērijs liecina par risku, ka var notikt zināma novirzīšanās 2020. gadā (atšķirība 0,3 % apmērā no IKP) un būtiska novirzīšanās 2019. un 2020. gadā kopā (atšķirība vidēji 0,5 % apmērā no IKP gadā), jo valdības izdevumu pieauguma temps (0,6 %), atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un vienreizējos pasākumus, pārsniegs Padomes ieteikto līmeni. Strukturālās bilances pīlārs sniedz tādu pašu norādi, jo stabilitātes programmā prognozēts, ka (pārreķinātā) strukturālā bilance 2020. gadā uzlabosies par 0,2 % no IKP. Tas norāda uz zināmas novirzes risku viena gada griezumā (atšķirība 0,4 % apmērā no IKP 2020. gadā) un uz būtiskas novirzes risku 2019. un 2020. gadā kopā (atšķirība vidēji 0,6 % apmērā gadā). Abu pīlāru sniegtās norādes liecina, ka pozitīvākā fiskālā attīstība, kas prognozēta stabilitātes programmā 2020. gadam, lielā mērā pateicoties pieņemumam par pilnībā īstenotu lielu PVN pieaugumu, nav pietiekama, lai kompensētu lielo paredzēto novirzi no preventīvās daļas prasības 2019. gadā. Vispārējs valdības plānu novērtējums liecina par risku, ka var notikt būtiska novirzīšanās no korekcijas gaitas virzībā uz vidēja termiņa budžeta mērķi, ko Padome ieteikusi 2020. gadam. Minētais secinājums nemainītos, ja tiktu ņemta vērā 2019. gadā piešķirtā pagaidu pielaide “ārkārtējiem apstākļiem” 2019. gadā.

Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, tiek apstiprināts vispārējais novērtējums, kura pamatā ir pārrēķinātie valdības plāni. Izdevumu kritērijs liecina par risku, ka var notikt būtiska novirzīšanās gan 2020. gadā (atšķirība 1,5 % apmērā no IKP), gan 2019. un 2020. gadā kopā (atšķirība vidēji 1,2 % apmērā no IKP gadā), jo valdības izdevumu pieauguma temps (3,3 %), atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un vienreizējos pasākumus, pārsniegs Padomes ieteikto līmeni. Strukturālās bilances pīlārs sniedz tādu pašu norādi, jo Komisija prognozē, ka Itālijas strukturālā bilance 2020. gadā pasliktināsies par 1,2 % no IKP. Tas norāda uz būtiskas novirzes risku gan viena gada griezumā (atšķirība 1,8 % apmērā no IKP 2019. gadā), gan 2019. un 2020. gadā kopā (atšķirība vidēji 1,3 % apmērā gadā). Šis secinājums nemainītos, ja tiktu ņemta vērā piešķirtā pagaidu pielaide ārkārtējiem apstākļiem 2019. gadā. Attiecībā uz abiem pīlāriem atpalcība 2020. gadā ir ievērojami lielāka, pamatojoties uz Komisijas prognozi, nevis uz stabilitātes programmu, jo šajā programmā nav iekļautas drošības klauzulas un 2020. gadā prognozētā sliktāka fiskālā perspektīva.

VTM, kas noteikts 2019. gada stabilitātes programmā, t. i., budžeta pārpalikums 0,5 % apmērā no IKP strukturālā izteiksmē, atspoguļo SIP mērķus, bet to nav plānots sasniegt programmas periodā. Proti, pēc tam, kad 2018. gadā strukturālā bilance saglabājās stabila, paredzams, ka 2019. gadā tā pasliktināsies par 0,1 % no IKP, savukārt 2020. gadā tā uzlabosies par 0,2 % no IKP un 2021. un 2022. gadā — par 0,3 % no IKP, 2022. gadā sasniedzot -0,8 % no IKP.

1. izcēlums. Elastība preventīvās daļas ietvaros

Saistībā ar Komisijas pēdējos gados veikto fiskālo uzraudzību Itālija ir izmantojusi dažādas elastīguma klauzulas un pielaižu, kas paredzētas saskaņā ar SIP. Konkrētāk, laikposmā no 2015. līdz 2018. gadam Itālija saņēma kopējo pielaidi aptuveni 30 miljardu EUR apmērā (1,8 % no IKP) papildus 2019. gadā provizoriski piešķirtajai pielaidei aptuveni 3 miljardu EUR apmērā (0,18 % no IKP). Itālijai piešķirtā elastība bija izšķiroša, lai tai ļautu nodrošināt atbilstību (plašā mērā) SIP preventīvajai daļai, pamatojoties uz budžeta izlietojuma datiem, jo īpaši attiecībā uz 2015., 2016. un 2017. gadu. Komisija arī uzskatīja, ka atbilstība preventīvajai daļai ir svarīgs ietekmi mazinošs faktors, lai neuzsāktu pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, neraugoties uz *prima facie* neatbilstību parāda samazināšanas kritērijam.

Pēc 2015. gada janvāra “paziņojuma par elastīgumu” Padome ieteica Itālijai īstenot fiskālos centienus 0,25 % apmērā no IKP 2015. gadā, nevis 0,5 % apmērā, jo lielāka nozīme tika piešķirta cikliskiem apstākļiem (“*ievērojama ekonomikas lejupslīde*”). Turklāt Itālija saņēma pielaidi 0,03 % apmērā no IKP attiecībā uz papildu izdevumiem, kas saistīti ar bēgļiem.

Attiecībā uz 2016. gadu Itālijai piešķirtā elastība saskaņā ar strukturālo reformu klauzulu bija 0,5 % no IKP; saskaņā ar ieguldījumu klauzulu – 0,21 %; papildu izdevumiem, kas saistīti ar bēgļiem, – 0,06 %; un ārkārtas drošības pasākumiem, kas saistīti ar terorisma draudiem, – 0,06 %.

Attiecībā uz 2017. gadu Itālijai piešķirtā elastība bija 0,35 % no IKP, tostarp 0,18 % preventīvam ieguldījumu plānam valsts teritorijas aizsardzībai pret seismisko risku un 0,17 % bēgļu krīzei.

Attiecībā uz 2018. gadu Komisija savā atzinumā par Itālijas 2018. gada BPP izmantoja savu

“rīcības brīvību” un par Itālijai piemērotiem uzskatīja strukturālos pasākumus 0,3 % apmērā no IKP (nevis 0,6 % apmērā) bez papildu novirzes viena gada griezumā saistībā ar vajadzību “pienācīgi ņemt vērā mērķi panākt tādu fiskālo nostāju, kas palīdz stiprināt notiekošo atlabšanu un nodrošināt publisko finanšu stabilitāti”.

Attiecībā uz 2019. gadu Itālijas iestāžu un Komisijas dialoga par 2019. gada BPP ietvaros Komisija novērtēja, ka Itālijai ir tiesības uz provizorisku pielaidi aptuveni 0,18 % apmērā no IKP “ārkārtējiem apstākļiem” saistībā ar ceļu tīkla ārkārtas uzturēšanas programmu un preventīvu plānu hidroģeoloģisko risku ierobežošanai. Šīs summas būs jāapstiprina, pamatojoties uz budžeta izlietojuma datiem.

Publiskie ieguldījumi

Attiecībā uz publiskajiem ieguldījumiem Itālijas valdības bruto pamatkapitāla veidošana vidēji bija aptuveni 3 % no IKP laikposmā no 1999. līdz 2010. gadam, tomēr nepieciešamība ātri pielāgoties, lai reaģētu uz valsts parāda krīzi, izraisīja publisko ieguldījumu ievērojamu samazināšanos līdz vidēji 2,4 % no IKP laikposmā no 2011. līdz 2016. gadam. 2018. gadā valsts ieguldījumu un IKP attiecība sasniedza jaunu viszemāko līmeni, proti, 2,1 % no IKP (izaugsmes rādītājs nominālā izteiksmē bija –4,3 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu). Saskaņā ar stabilitātes programmu tiek prognozēts, ka 2019. gadā šī attiecība palielināsies līdz 2,2 % no IKP (nominālā izteiksmē + 5,2 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu) un 2020. gadā — līdz 2,4 %, pateicoties piešķirtajiem papildu līdzekļiem un pasākumiem, kas veikti, lai paātrinātu administratīvās procedūras. Tā vietā Komisija prognozē, ka ieguldījumi kopumā saglabāsies stabili 2,1 % apmērā no IKP 2019. gadā (pieauguma temps nominālā izteiksmē 1,9 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu), bet 2020. gadā vēl nedaudz palielināsies līdz 2,3 %.

Kopumā publiskie ieguldījumi, ņemot vērā to globālo samazināšanos laika gaitā, šķiet, nav ietekmi mazinošs faktors, kas attaisnotu to, ka Itālija nav panākusi atbilstību parāda samazināšanas kritērijam.

4.2. Valsts parāda stāvoklis vidējā termiņā

Itālijas valsts parāds joprojām ir svarīgs ekonomikas neaizsargātības avots. Nesen pieņemtie pasākumi un negatīvās demogrāfiskās tendences daļēji mazina iepriekš veikto pensiju reformu pozitīvo ietekmi un vājina Itālijas fiskālo stabilitāti ilgtermiņā. Fiskālo stabilitāti kavēja arī 2018. gadā un 2019. gada sākumā novērotās valsts obligāciju procentu likmju izmaiņas.

Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, Itālijas parāda attiecība pret IKP pēc 132,2 % sasniegšanas 2018. gadā turpinās pieaugt līdz aptuveni 135 % 2020. gadā. Paredzams, ka 2019.–2020. gadā vāja nominālā IKP pieauguma kontekstā primārā pārpalikuma ievērojama pasliktināšanās, kopumā stabili procentu izdevumi un privatizācijas ieņēmumi, kas tuvinās nullei, būs galvenie faktori, kas ietekmēs gaidāmo valsts parāda attiecības pieaugumu.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas ieviesto īstermiņa fiskālās stabilitātes riska rādītāju “S0”, šķiet, ka Itālija nesaskaras ar īstermiņa stabilitātes problēmām, lai gan fiskālajā jomā ir vērojamas

vājās vietās¹⁵. Riski saistībā ar makrofinansiālo kontekstu kopumā joprojām ir ierobežoti, pateicoties arī ECB joprojām atbalstošajai monetārajai politikai. Tomēr Itālijā ir pēkšņi palielinājusies finanšu tirgu vēlme izvairīties no riskiem, kas skaidrojama ar joprojām lielajām refinansēšanas vajadzībām (aptuveni 17 % no IKP 2019. gadā) saistībā ar lielo valsts parādu. Kā novērots kopš 2018. gada maija, šāds palielinājums var izraisīt lielu nestabilitāti valsts obligāciju tirgos un ievērojami augstākas parādu apkalpošanas izmaksas, kas vēlāk draud negatīvi ietekmēt banku sektoru un finansēšanas nosacījumus uzņēmumiem un mājsaimniecībām.

Vidējā termiņā Itālija saskaras ar izteiktām ilgtspējas problēmām. Tiek prognozēts, ka tās strukturālais primārais pārpalikums turpinās samazināties līdz 1,2 % no IKP 2019. gadā un līdz 0,2 % no IKP 2020. gadā salīdzinājumā ar 3,5 % 2015. gadā. Tas varētu palielināt ilgtspējas riskus vidējā termiņā, jo vājā fiskālā pozīcija varētu vēl vairāk palielināt riska prēmijas. To atspoguļo Komisijas analīze par parāda atmaksājamību vidējā termiņā (*DSA*) un fiskālās stabilitātes riska rādītājs *S1*¹⁶, kas norāda uz “augstu risku”¹⁷. Šo novērtējumu papildina pamatscenārijā paredzētais lielais un pieaugošais parāda uzkrājums 2029. gadā un tā jutīgums pret makroekonomiskiem un fiskāliem satricinājumiem. Tādējādi, lai līdz 2033. gadam panāktu parāda attiecību pret IKP 60 % apmērā, Itālijai laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam būtu jāveic lieli kumulatīvie fiskālie pasākumi, kas atbilst 10,2 procentpunktiem no IKP.

Ilgtermiņā arī sagaidāms, ka Itālija saskarsies ar izteiktām ilgtspējas problēmām, ko izraisīs gan apjomīgā fiskālā korekcija, kas vajadzīga, lai stabilizētu parāda attiecību pret IKP, jo īpaši ņemot vērā ar sabiedrības novecošanu saistītās turpmākās izmaksas, gan neaizsargātība, kas saistīta ar lielo parādu slogu. Ilgtermiņa fiskālās stabilitātes riska rādītājs *S2*¹⁸ norāda uz vidēji augstiem riskiem, ņemot vērā to, ka, lai nodrošinātu valsts parāda attiecības pret IKP stabilitāti ilgtermiņā, būtu nepieciešams pastāvīgs Itālijas strukturālā primārā pārpalikuma palielinājums par aptuveni 3,2 procentpunktiem no IKP; šos riskus izraisa arī ar sabiedrības novecošanu saistītās izmaksas. ņemot vērā neaizsargātību saistībā ar lielo parādu slogu, kas atspoguļots *DSA* riska novērtējumā, tas norāda uz augstu risku ilgtermiņā. Pasliktinās ilgtermiņa ilgtspēja, ko nodrošina iepriekš pieņemtās pensiju reformas, kas ierobežoja no sabiedrības novecošanas izrietošās netiešās saistības; to ietekmē gan *Eurostat* prognozētā demogrāfisko tendenču pasliktināšanās, gan nesen pieņemtās reformas. Konkrēti, attiecībā uz 2019. gada budžetu valdība paplašināja priekšlaicīgas pensionēšanās iespēju, ievērojami

¹⁵ Īstermiņa fiskālās stabilitātes rādītājs *S0* (*īstermiņa fiskālo risku, kas izriet no ekonomikas fiskālajām, makroekonomiskajām un konkurētspējas iezīmēm viena gada griezumā, agrīnas atklāšanas rādītājs, kura pamatā ir divdesmit piecu fiskālo un makrofinansiālo mainīgo lielumu kopums*), 2018. gadam ir noteikts zem “augsta riska” sliekšņa, proti, 0,36, kas joprojām ir viens no augstākajiem rādītājiem ES, ko galvenokārt ietekmē Itālijas ļoti lielais valsts parāds. Turklāt fiskālais apakšindekss, kurā ņem vērā vienīgi vājās vietas, kuras izriet no fiskālās jomas, pārsniedz tā kritisko robežvērtību, tādējādi liekot domāt, ka Itālijā pastāv šādas vājās vietas, jo īpaši ņemot vērā ievērojamās valsts finansējuma vajadzības.

¹⁶ Vidēja termiņa fiskālās stabilitātes rādītājs *S1* norāda uz nepieciešamajām papildu korekcijām, proti, strukturālās primārās bilances kopēju pakāpenisku uzlabojumu piecu gadu laikā (sākot no 2021. gada), lai līdz 2033. gadam panāktu parāda attiecību pret IKP 60 % apmērā, tostarp jebkādu turpmāku papildu izdevumu, kas izriet no sabiedrības novecošanas, segšanu.

¹⁷ Skatīt gaidāmo Eiropas Komisijas 2019. gada ziņojumu par fiskālo stabilitāti. Plašāka informācija par metodiku ir pieejama Eiropas Komisijas 2018. gada izdevumā “*Debt Sustainability Monitor*”.

¹⁸ Ilgtermiņa fiskālās stabilitātes rādītājs *S2* norāda uz pašreizējās strukturālās primārās bilances sākotnējo korekciju (kas pēc tam pastāvīgi tiks saglabāta nemainīgā koriģētajā līmenī), kas nepieciešama, lai stabilizētu parāda attiecību pret IKP bezgalīgā termiņā, ņemot vērā maksājumus par jebkādiem papildu izdevumiem, ko rada sabiedrības novecošana.

palielinot publiskos izdevumus vecuma pensijām. Papildu izmaksas (aptuveni 0,3 % no IKP 2019. gadā) vēl vairāk palielinātu Itālijas izdevumus par vecuma pensijām, kas ir aptuveni 15 % no potenciālā IKP 2017. gadā — viens no augstākajiem rādītājiem Savienībā un ESAO. Turklāt lielāka elastība attiecībā uz priekšlaicīgu pensionēšanos varētu negatīvi ietekmēt darbspēka piedāvājumu, ņemot vērā to, ka Itālija jau atpaliek no ES vidējā rādītāja attiecībā uz tās gados vecāku darba ņēmēju (55–64 gadi) dalību darba tirgū, tādējādi kavējot potenciālo izaugsmi. Kopumā turpmāka atkāpšanās no iepriekš pieņemto pensiju reformu īstenošanas varētu būtiski palielināt Itālijas ilgtermiņa ilgtspējas riskus, apdraudot tās ļoti lielās valsts parāda attiecības pret IKP pienācīgas samazināšanas plānu.

Turklāt ieņēmumi no privatizācijas 2018. gadā sasniedza gandrīz nulles līmeni, tādējādi krietni atpaliekot no valdības plānotā mērķa attiecīgajam gadam, proti, 0,3 % no IKP. Attiecībā uz nākotni stabilitātes programmā paredzēts vērienīgs mērķis – privatizācijas ieņēmumi 1 % apmērā no IKP 2019. gadā un 0,3 % apmērā 2020. gadā. Ņemot vērā līdz šim panāktos vājos rezultātus privatizācijas jomā, Komisijas prognozē ir iekļauti privatizācijas ieņēmumi tikai aptuveni 0,1 % apmērā no IKP 2019. gadā, ņemot vērā ticamos un detalizētos priekšlikumus, par kuriem pašlaik notiek apspriedes, un piesardzības apsvērumu dēļ nav iekļauti privatizācijas ieņēmumi 2020. gadā.

4.3. Ekonomikas stāvoklis vidējā termiņā

Makroekonomiskās situācijas pasliktināšanās, kas tika reģistrēta, sākot no 2018. gada otrās puses, un nominālā IKP pieauguma samazināšanās zem 2 % 2018. gadā un 2019.–2020. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi, varētu daļēji izskaidrot Itālijas lielo atpalicību no parāda samazināšanas kritērija uz nākotni vērstā perspektīvā. Tomēr politikas izvēles var būt veicinājušas makroekonomiskās situācijas pasliktināšanos, radot negatīvu ietekmi uz uzticību un šaurāku kredīta kanālu. Turklāt Itālija ir panākusi ierobežotu progresu 2018. gadā tai adresēto ieteikumu īstenošanā, un valsts reformu programmā ir sniegta tikai ierobežota informācija par tajā ietvertajām dažām jaunajām saistībām. Kopumā zems ražīguma pieaugums joprojām ierobežo Itālijas izaugsmes potenciālu un kavē valsts parāda attiecības pret IKP ātrāku samazināšanu.

Cikliski apstākļi, potenciālā izaugsme un inflācija

Itālijas ekonomika 2018. gada otrajā pusē nedaudz samazinājās, jo to ietekmēja globālās tirdzniecības lejupslīde, ko pastiprināja pieticīgais iekšzemes pieprasījums. Proti, lielāks valsts obligāciju ienesīgums salīdzinājumā ar 2018. gada sākumu ir rezultējies (lai arī ar zināmu aizkavēšanos) stingrākos kreditēšanas nosacījumos, savukārt neskaidrība par politikas un reformu virzieniem ir ietekmējusi ieguldījumus. Kopumā reālā IKP pieaugums 2018. gadā sasniedza 0,9 %. Attiecībā uz 2019. gadu *ISTAT* ātrās aplēses par gada 1. ceturksni apstiprina ekonomiskās aktivitātes pieaugumu, lai gan vājš iekšzemes pieprasījums un zems uzņēmumu un patērētāju situācijas novērtējuma rādītājs liecina, ka ražošanas apjoma pieaugums palielināsies tikai gada otrajā pusē (salīdzinājumā ar 2018. gada pēdējiem diviem ceturkšņiem). Saskaņā ar Komisijas prognozi paredzams, ka reālā IKP pieaugums 2019. gadā saglabāsies zemā līmenī, proti, 0,1 %, bet 2020. gadā tas sasniegs 0,7 %. Stabilitātes programmā iekļautās izaugsmes prognozes ir tikai nedaudz optimistiskākas nekā Komisijas prognoze, proti, tās paredz, ka faktiskais ražošanas apjoms palielināsies par 0,2 % 2019. gadā un par 0,8 % 2020. gadā, tomēr valdība šajās prognozēs ietver 2020. gadam paredzēto PVN palielinājumu, kas tiesību aktos paredzēts kā drošības klauzula.

Attiecībā uz IKP deflatora pieaugumu valdības prognozes arī ir optimistiskākas par Komisijas prognozi, jo tās paredz nominālā IKP pieaugumu 2019. gadā 1,2 % apmērā, salīdzinot ar 0,8 % (un 2020. gadā – 2,8 %, salīdzinot ar 1,8 %, tomēr šī prognoze lielā mērā balstās uz pieņēmumu par Stabilitātes programmā paredzētā PVN palielinājuma īstenošanu). Pēc tam, kad 2017. gadā kopējā inflācija, ko mēra ar saskaņoto patēriņa cenu indeksu (SPCI), bija palielinājusies par 1,2 %, 2018. gadā tā saglabājās kopumā stabila, un Komisija prognozē, ka 2019. gadā šis rādītājs sasniegs tikai 0,9 %, daļēji enerģijas cenu pazemināšanās rezultātā, bet 2020. gadā nedaudz pieaugs līdz 1,1 %. Paredzams, ka pamatinflācija, kas 2019. gada aprīlī bija 0,6 %, līdz 2020. gada beigām pārsniegs 1 % atbilstoši mērenam algu pieaugumam.

Tiek lēsts, ka Itālijas potenciālā izaugsme 2018. gadā palielinājās līdz 0,5 % (salīdzinājumā ar 0,2 % 2017. gadā), bet 2019. gadā tā atkal samazināsies līdz 0,3 % un 2020. gadā — līdz 0,5 %. Kopumā šis rādītājs joprojām ir ļoti zems. Tā rezultātā saskaņā ar Komisijas aprēķiniem Itālijas negatīvā izlaides starpība 2018. gadā samazinājās līdz -0,1 % no potenciālā IKP, salīdzinot ar -0,5 % 2017. gadā, tomēr 2019. gadā šis rādītājs atkal palielināsies līdz -0,3 % faktiskā IKP pieauguma straujāka palēninājuma dēļ, bet 2020. gadā atkal samazināsies. Lai gan dažās reformu jomās (tādās kā darba tirgus un valsts pārvalde, cīņa pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, banku bilancu sakārtošana) ir gūti panākumi, krīzes sekas un pastāvīgi strukturālie trūkumi joprojām negatīvi ietekmē Itālijas izaugsmes potenciālu¹⁹. Itālijas reālais IKP ir tik tikko atjaunojies pirmskrīzes līmenī, bet reālais IKP pārējā eurozonā tagad ir par 21 % augstāks nekā 2004. gadā. Precīzāk, Itālijas vidējais gada pieauguma temps 2004.–2018. gadā bija 0,1 % salīdzinājumā ar 1,5 % eurozonā, izņemot Itāliju.

Tas lielā mērā skaidrojams ar strukturāliem faktoriem, kas kavē resursu efektīvu sadali un ierobežo ražīgumu. Vecuma pensijas un parāda apkalpošanas izmaksas joprojām veido lielu daļu no Itālijas publiskajiem izdevumiem, kas ierobežo izaugsmi veicinošus izdevumu, piemēram, izglītības un infrastruktūras jomā. Liels nodokļu slogs attiecībā uz ražošanas faktoriem un joprojām zema nodokļu saistību izpildes līmenis turpina kavēt ekonomikas izaugsmi. Nodarbinātības izaugsme tika atbalstīta ar darba tirgus reformām un darbā pieņemšanas stimuliem, tomēr to lielā mērā veicināja pagaidu līgumi, savukārt joprojām augstais ilgtermiņa bezdarba un jauniešu bezdarba līmenis negatīvi ietekmē ekonomiskās izaugsmes perspektīvas. Uzņēmējdarbības vide turpina kavēt uzņēmējdarbību, ko cita starpā ietekmē valsts pārvaldes trūkumi un ļoti ilgās civiltiesiskās un krimināltiesiskās procedūras. Visbeidzot, ieguldījumi, jo īpaši nemateriālos aktīvos, joprojām ir zemi. Šajā kontekstā Itālijai būtu bijis svarīgi atsākt reformas, lai uzlabotu vidēja termiņa izaugsmes izredzes un uzlabotu valsts finanšu ilgtspējību.

Kopumā var apgalvot, ka, ņemot vērā Itālijas ekonomisko lejupslīdi, atkal (pēc krīzes perioda) ir nepieciešams veikt fiskālo korekciju rūpīgu modulāciju, lai novērstu, ka vērienīgi fiskālie centieni varētu kļūt neproduktīvi pieticīga nominālā IKP pieauguma kontekstā. Zemās inflācijas dēļ Itālijai ir grūtāk samazināt publiskos izdevumus kā daļu no IKP, iesaldējot algas un pensiju tiesības nominālā izteiksmē, vienlaikus nosakot nodokļu ieņēmumus, kas ir zemāki nekā parasti. Tajā pašā laikā nelabvēlīgu makroekonomisko apstākļu ietekmē fiskālie multiplikatori parasti pārsniedz vidējos rādītājus un tos pastiprina

¹⁹ Skatīt Komisijas dienestu darba dokumentu SWD (2019) 1011 final, 27.2.2019., “Country Report Italy 2019. Including an In-Depth Review on the prevention and correction of macroeconomic imbalances”.

monetārā politika, ko ierobežo procentlikmju tuvināšanās nullei²⁰. No otras puses, multiplikatorus būtiski ietekmē arī fiskālo centienų struktūra, jo īpaši valstīs ar augstu parāda līmeni²¹. Tādējādi makroekonomiskās situācijas pasliktināšanos, kas Itālijā tika reģistrēta, sākot no 2018. gada otrās puses, un nominālā IKP pieauguma samazināšanos zem 2 % 2018. gadā, kas saskaņā ar Komisijas prognozi saglabāsies zem 2 % 2019.–2020. gadā, var uzskatīt par ietekmi nedaudz mazinošu faktoru, kas tikai daļēji izskaidro Itālijas lielo atpalicību no parāda samazināšanas kritērija uz nākotni vērstā perspektīvā. Ilgtermiņā riski, kas saistīti ar izaugsmes perspektīvām, ir galvenokārt negatīvi: spriedze tirdzniecības attiecībās turpina aizēnot globālās perspektīvas, augstākas nekā paredzēts naftas cenas varētu ierobežot patērētāju pirkstspēju un jebkāds iespējamais valsts obligāciju ienesīguma pieaugums varētu ietekmēt uzņēmēju noskaņojumu un privātā sektora finansēšanas nosacījumus un palielināt Itālijas ilgtermiņa riskus.

Tabula Nr. 3. Makroekonomikas un budžeta rezultāti ^a

	2016.g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.		2020.g.	
				COM	SP	COM	SP
Reālais IKP (% izmaiņas)	1.1	1.7	0.9	0.1	0.2	0.7	0.8
IKP deflators (% izmaiņas)	1.2	0.5	0.8	0.7	1.0	1.0	2.0
Potenciālais IKP (% izmaiņas)	-0.3	0.2	0.5	0.3	0.4	0.5	0.7
Izlaides starpība (% no potenciālā IKP)	-2.0	-0.5	-0.1	-0.3	-0.3	-0.1	-0.2
Vispārējās valdības balance	-2.5	-2.4	-2.1	-2.5	-2.4	-3.5	-2.1
Primārā balance	1.4	1.4	1.6	1.2	1.2	0.2	1.5
Vienreizēji pasākumi un citi pagaidu pasākumi	0.2	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Valdības bruto pamatkapitāla veidošana	2.1	2.2	2.1	2.1	2.2	2.3	2.4
Cikliski korigētā balance	-1.5	-2.1	-2.1	-2.3	-2.2	-3.4	-2.0
Cikliski korigētā primārā balance	2.5	1.7	1.6	1.3	1.4	0.3	1.6
Strukturālā balance ^b	-1.7	-2.1	-2.2	-2.4	-2.3	-3.6	-2.1
Strukturālā primārā balance	2.3	1.7	1.5	1.2	1.3	0.2	1.5

Piezīmes:

^a % no IKP, ja vien nav norādīts citādāk

^b Cikliski korigētā balance, izņemot vienreizējos pasākumus un citus pagaidu pasākumus

Avots: Komisijas dienesti, Itālijas 2019.g. SP un Komisijas 2019.g. pavasara prognoze

Strukturālās reformas

Savā 2019. gada ziņojumā par valsti²² Komisija secināja, ka Itālija ir panākusi ierobežotu progresu attiecībā uz valstij adresēto 2018. gada ieteikumu īstenošanu. Proti, ir gūti nelieli panākumi cīņā pret korupciju, ienākumus nenesošo aizdevumu apjoma samazināšanā banku nozarē un aktīva darba tirgus politikas reformas īstenošanā. Ir gūti ierobežoti panākumi cīņā pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, uzņēmumu piekļuves tirgus finansējumam uzlabošanā, valstij piederošu uzņēmumu regulējuma ieviešanā, sieviešu nodarbinātības stimulēšanā, kā arī pētniecības, inovācijas, digitālo prasmju, infrastruktūras un profesionālas ievirzes terciārās izglītības veicināšanā. Nav panākts progress nodokļu novirzīšanā no ražošanas faktoriem, vecuma pensiju īpatsvara samazināšanā publiskajos izdevumos (šajā

²⁰ Skatīt, piemēram, Blanchard O. un D. Leigh (2013), www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2013/wp1301.pdf

²¹ Skatīt, piemēram, Blanchard O. un J. Zantlemeyer (2018): "The Italian Budget: A Case of Contractionary Fiscal Expansion?"

²² Skatīt "Country Report Italy 2019". Turpat.

jomā pat ir konstatēts regress), tiesvedības ilguma samazināšanā civillietās un konkurences ierobežojumu novēršanā.

Padziļinātajā pārskatā, kas publicēts kā daļa no 2019. gada ziņojuma par valsti, Itālija sesto gadu pēc kārtas tika iekļauta kategorijā “pārmērīga makroekonomikas nelīdzsvarotība” līdzās Grieķijai un Kiprai²³. Itālijas makroekonomiskā nelīdzsvarotība galvenokārt ir saistīta ar tās lielo valsts parādu un zemo ražīguma pieaugumu, savukārt bezdarba līmenis joprojām ir augsts un ienākumus nenesošu aizdevumu kopējais uzkrājums Itālijas banku bilancēs saglabājas augsts.

2019. gada pirmajos mēnešos valdība apstiprināja divus dekrētlikumus, ar ko atbalsta ieguldījumus (“*Crescita*” un “*Sblocca Cantieri*”). Dekrētlikumā “*Crescita*” paredzēts nostiprināt reģionālās iestādes, kas ir atbildīgas par publiskajiem būvdarbiem, piesaistot tām specializētus darbiniekus, lai atbalstītu ieguldījumus infrastruktūrā. Šis dekrētlikums pastiprina valsts atbalstu uzņēmumu finansējumam (piemēram, “*Fondo di Garanzia*”, “*Nuova Sabatini*”), jo īpaši banku kredītiem, un ievieš jaunu struktūru riska kapitāla atbalstam. Dekrētlikuma “*Sblocca Cantieri*” mērķis ir novērst grūtības, ar kurām saskaras uzņēmumi, jo īpaši mazie uzņēmumi, kad tie piedalās publiskajā iepirkumā, īstenojot vienkāršotas procedūras, lai piesaistītu publiskos ieguldījumus. Arī 2019. gada valsts reformu programmā ir minēta publiskā iepirkuma kodeksa reforma, kas jāpieņem divu gadu laikā.

2019. gada budžets un dekrētlikums, ar ko 2019. gada janvārī īstenoja jauno priekšlaicīgas pensionēšanās shēmu, apdraud daļu no iepriekš veiktajām pensiju reformām un negatīvi ietekmē publisko finanšu stabilitāti vidējā termiņā. Šie jaunie noteikumi vēl vairāk palielinās pensiju izdevumus vidējā termiņā. Laikposmā no 2019. līdz 2021. gadam jaunā priekšlaicīgas pensionēšanās shēma (“*quota 100*”) ļaus cilvēkiem pensionēties 62 gadu vecumā, ja viņi būs veikuši iemaksas 38 gadus. Turklāt esošo noteikumu darbības joma attiecībā uz priekšlaicīgu pensionēšanos ir paplašināta, tai skaitā līdz 2026. gadam atliekot nepieciešamo minimālo iemaksu indeksāciju (kas tika ieviesta ar iepriekšējām pensiju reformām) attiecībā pret mūža ilgumu. Attiecībā uz minētajiem noteikumiem 2019. gada budžetā tika rezervēti līdzekļi 0,2 % apmērā no IKP 2019. gadā un 0,5 % apmērā no IKP 2020. un 2021. gadā, bet turpmākajos gados ir paredzamas arī papildu izmaksas. Lielie publiskie izdevumi par vecuma pensijām aprobežo citus sociālus un izaugsmi veicinošus izdevumu posteņus, piemēram, izglītību un ieguldījumus, un ierobežo rezerves, ar kurām samazināt kopējo lielo nodokļu slogu un lielo valsts parādu. Turklāt priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas paplašināšana varētu negatīvi ietekmēt darbaspēka piedāvājumu, jo Itālija jau šobrīd atpaliek no ES vidējā rādītāja attiecībā uz vecāka gadagājuma darbinieku (55-64 gadi) līdzdalību nodarbinātībā, tādējādi kavējot potenciālo izaugsmi un pasliktinot valsts parāda ilgtspēju.

Itālijas 2019. gada valsts reformu programmas²⁴ pamatā ir “valdības līgums”, par ko valdības koalīcijas partijas vienojās 2018. gadā, un tās stratēģija izaugsmes veicināšanai galvenokārt balstās uz sociālajiem pārvedumiem (piemēram, pilsonības ienākumi) un mazākā mērā uz nodokļu sloga samazināšanu un publisko ieguldījumu atsākšanu. Precīzāk, Itālijas valsts reformu programmā ir tikai daļēji risināti strukturālie jautājumi, kas izvirzīti Itālijai

²³ Skatīt Komisijas ziņojumu COM(2019) 150 final, “2019. gada Eiropas pusgads – novērtējums par progresu strukturālo reformu īstenošanā, makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanā un koriģēšanā, un saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1176/2011 veikto padziļināto pārskatu rezultāti”.
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2019-european-semester-communication-country-reports_en_0.pdf

²⁴ www.dt.tesoro.it/modules/documenti_it/analisi_programmazione/documenti_programmatici/def_2019/03a_-_PNR_2019.pdf

adresētajos 2018. gada ieteikumos. Konkrēti: i) nav neviena jauna atbilstīga pasākuma, kas veicinātu “nodokļu novirzīšanu” no ražošanas faktoriem; tā vietā ar valsts reformu programmu tiek ieviesta jauna iespēja nokārtot iepriekšējās nodokļu saistības, nepiemērojot naudas sodu uzņēmumiem; tas var negatīvi ietekmēt nodokļu saistību izpildi; ii) tajā nav paredzētas būtiskas jaunas saistības tiesiskuma jomā, bet galvenokārt apstiprinātas iepriekšējās saistības, piemēram, gaidāmā civillietu un krimināllietu izskatīšanas reforma; iii) programma neparedz turpmākus pasākumus konkurences un banku nozares jomā, izņemot tādu centienu saglabāšanu, ar ko atbalsta ienākumus nenesošo aizdevumu samazināšanu un iesāktu reformu (piemēram, mazo kopieguldījumu banku reformas) pabeigšanu; iv) tajā galvenā uzmanība pievērsta pilsonības ienākumu īstenošanas pabeigšanai un minimālās darba algas ieviešanai, savukārt atsaucies uz pasākumiem, kas veicina sieviešu līdzdalību darba tirgū, ir ierobežotas un trūkst sīkākas informācijas par to, kā veicināt profesionālo izglītību.

Kopumā Itālijas 2019. gada valsts reformu programma tikai daļēji pievēršas valstij adresētajos 2018. gada ieteikumos norādītajiem strukturālajiem jautājumiem, un bieži vien trūkst sīkākas informācijas par tajā ietvertajām pāris jaunajām saistībām, kā arī par to pieņemšanas un īstenošanas grafiku. Tomēr Itālijas vispārējās reformu stratēģijas pamatā galvenokārt ir lielas reformas, kuras jau tiek gatavotas dažādās jomās, un tas salīdzinājumā ar iepriekšējām valsts reformu programmām liecina par plaša mēroga nepārtrauktību.

4.4. Citi faktori, ko Komisija uzskata par būtiskiem

Citu faktoru vidū, kurus Komisija uzskata par būtiskiem, īpaša uzmanība ir pievērsta finanšu iemaksām, kas paredzētas, lai veicinātu starptautisko solidaritāti un sasniegtu Savienības politikas mērķus, parādam, kas radies, dalībvalstīm savstarpēji sniedzot divpusēju un daudzpusēju atbalstu saistībā ar finanšu stabilitātes nodrošināšanu, un parādam, kas saistīts ar finanšu stabilizēšanas darbībām lielu finanšu sistēmas traucējumu gadījumā (Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 3. punkts). Attiecībā uz valdības atbalstu finanšu nozarei finanšu krīzes laikā iespējamās saistības, kas paredzētas, lai atbalstītu finanšu iestāžu likviditātes nodrošinājumu, 2018. gada beigās bija aptuveni 0,9 % no IKP (no kopējā iespējamo saistību apjoma 4,2 % no IKP), kas ir mazāk nekā 2017. gada beigās reģistrētais rādītājs 1,3 % no IKP.

Finanšu iestādēm sniegtais atbalsts, kas ietekmē valsts parādu, 2018. gadā sasniedza nulli (samazinājums no aptuveni 1 % 2017. gada beigās²⁵). Papildu risks publiskajām finansēm ir saistīts ar iespējamo (vienreizēju) ietekmi, ko atbalsts finanšu iestādēm var radīt arī attiecībā uz deficītu 2019. un 2020. gadā, kā arī ar valsts pārvaldes komerciālo parādu ievērojamo uzkrājumu.

Regulas (ES) Nr. 473/2013 12. panta 1. punktā ir noteikts, ka šajā ziņojumā ņem vērā arī “to, kādā mērā attiecīgā dalībvalsts ņemusi vērā [...] Komisijas atzinumu” par dalībvalsts budžeta plāna projektu, kas minēts tās pašas regulas 7. panta 1. punktā. 2018. gadā Komisijas atzinumā par Itālijas 2019. gada budžeta plāna projektu tika konstatēta “īpaši nopietna neatbilstība” ieteikumam, ko Padome adresēja Itālijai 2018. gada 13. jūlijā, un iestādes tika aicinātas iesniegt pārskatītu budžeta plāna projektu. Itālija 2018. gada 13. novembrī iesniedza pārskatītu budžeta plāna projektu, kurā apstiprināti 2019. gadam plānotie fiskālie mērķi. Iestādes 2018. gada decembrī grozīja 2019. gada budžetu, tādējādi izbeidzot “īpaši nopietnu neatbilstību” SIP. Neraugoties uz šīm izmaiņām, Itālijas fiskālie mērķi joprojām liecina par

²⁵ Šis atbalsts (kopumā 16,6 miljardi EUR) galvenokārt bija saistīts ar divu Itālijas reģionālo aizdevēju “*Banca Popolare di Vicenza*” un “*Veneto Banca*” likvidāciju un “*Banca Monte dei Paschi di Siena*” piesardzīgu rekapitalizāciju. Attiecīgā ietekme uz deficītu bija aptuveni 0,33 % no IKP 2017. gadā.

risku, ka 2019. gadā var notikt būtiska novirzīšanās no preventīvās daļas, pamatojoties gan uz valdības plāniem, gan Komisijas prognozi.

4.5. Citi faktori, ko izvirzījusi dalībvalsts

Itālijas iestādes 2019. gada 31. maijā iesniedza dokumentus par būtiskiem faktoriem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 3. punktu ("Itālijas apsvērumi"). Citās šā ziņojuma sadaļās izklāstītā analīze jau aptver lielāko daļu no iestāžu izvirzītajiem faktoriem.

Attiecībā uz Itālijas atbilstību SIP preventīvajai daļai Itālijas apsvērumos ir uzsvērti šādi būtiski faktori:

i) attiecībā uz 2018. gadu iestādes apgalvo, ka nepieciešamo fiskālo centienu neīstenošana nebūtu jāattiecina uz pašreizējo valdību, kas, kā iestādes apgalvo, tikai izpildīja iepriekšējās valdības budžeta saistības un atturējās no turpmākas fiskālās ekspansijas. Tomēr Komisija jau ir novērtējusi Itālijas 2018. gada stabilitātes programmu un secinājusi, ka pastāv risks, ka 2018. gadā netiks nodrošināta atbilstība SIP, pamatojoties uz tās 2018. gada pavasara prognozi, kurā tā aicināja valdību atjaunot atbilstību. Turklāt Itālijas strukturālo centienu pavājināšanās, pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi salīdzinājumā ar 2018. gada pavasara prognozi, galvenokārt bija saistīta ar lielākiem nekā paredzēts procentu izdevumiem, ko izraisīja valsts obligāciju ienesīguma starpības palielināšanās kopš jaunās valdības darbības uzsākšanas 2018. gada maijā;

ii) attiecībā uz 2019. gadu Itālijas apsvērumi liecina par pozitīviem budžeta izpildes riskiem, kuru rezultātā nominālais deficīts varētu būt mazāks par plānoto, proti, aptuveni 2,3 % no IKP (salīdzinājumā ar 2,4 % Itālijas 2019. gada stabilitātes programmā un 2,5 %, pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi). Tas galvenokārt izrietētu no lielākiem nekā paredzēts ieņēmumiem un mazākiem nekā plānots publiskajiem izdevumiem par pilsonības ienākumiem un jauno priekšlaicīgas pensionēšanās shēmu, ņemot vērā līdz šim zemo ieviešanas līmeni. Lai gan šie pozitīvie riski attiecībā uz Itālijas 2019. gada budžeta bilanci kopumā šķiet ticami, tos varēs apstiprināt tikai vēlāk šajā gadā, kad būs pieejami papildu dati;

iii) attiecībā uz 2020. gadu Itālijas apsvērumos nav iekļautas jaunas saistības 2020. gadam un tikai apstiprināts deficīta mērķis 2,1 % apmērā no IKP, kas noteikts Itālijas 2019. gada stabilitātes programmā, vienlaikus atgādinot par apņemšanos rast alternatīvus finansēšanas pasākumus, lai šo mērķi varētu sasniegt, neīstenojot PVN palielinājumu, kas tiesību aktos noteikts kā drošības klauzula. Tomēr nav sniegta sīkāka informācija par šiem alternatīvajiem pasākumiem, izņemot vispārēju atsauci uz izdevumu pārskatīšanu.

Citi būtiski faktori, ko noteikušas iestādes un kas pārsniedz vienkāršu atbilstību SIP prasībām, ir šādi:

i) Itālijas rezultāti attiecībā uz ievērojamu primāro pārpalikumu apvienojumā ar stabiliem pamatiem un stabilu finansiālo situāciju. Jo īpaši to apstiprina lielais tekošā konta pārpalikums, pozitīva neto starptautisko ieguldījumu pozīcija, valsts parāda struktūra ar ilgiem termiņiem un fiksētu procentu likmi, zems privātā sektora parāda līmenis, kā arī Itālijas banku nozares atjaunotā stabilitāte, kam raksturīga kopumā spēcīga likviditātes pozīcija, atgūtā rentabilitāte un ienākumus nenesošu aizdevumu turpmāka samazināšana. Šajā kontekstā iestādes apzina nelabvēlīgus makroekonomiskos apstākļus un jo īpaši joprojām lielo atšķirību starp vidējām aizņēmumu izmaksām un nominālo IKP pieaugumu, kas ir galvenais iemesls tam, kāpēc Itālija nenodrošināja atbilstību parāda samazināšanas kritērijam 2018. gadā. Pieņēmumu par to, ka makroekonomiskās situācijas pasliktināšanās ir ietekmi

mazinošs faktors, pastiprina fakts, ka, kā ziņots, Itālijā novēroto deflācijas spiedienu un ražošanas samazināšanos lielā mērā izraisīja ārējie faktori. Tomēr Komisija šajā ziņojumā atgādina, ka politikas izvēle, iespējams, ir veicinājusi makroekonomiskās situācijas pasliktināšanos, radot negatīvu ietekmi uz uzticību un šaurāku kredīta kanālu, tostarp lielāku valsts obligāciju ienesīguma starpību, kas reģistrēta kopš 2018. gada maija.

ii) Itālijas apņemšanās veikt fiskālo konsolidāciju un samazināt parāda attiecību pret IKP turpmākajos gados, kā rezultātā tiek prognozēts, ka nominālais deficīts samazināsies līdz 1,5 % 2022. gadā un Itālijas strukturālā balance attiecīgi uzlabosies līdz -0,8 % no IKP 2022. gadā, “virzoties uz nulles bilanci turpmākajos divos līdz trijos gados”. Tomēr tajā pašā laikā šis arguments arī liecina par Itālijas lēmumu atlikt VTM, proti, strukturālā pārpalikuma 0,5 % apmērā no IKP, īstenošanu;

iii) nepietiekami novērtēts Itālijas ekonomikas atslābums, pamatojoties uz kopīgi saskaņotu metodoloģiju. Tiek apgalvots, ka ierobežojošās aplēses par Itālijas izlaides starpību, kuru pamatā ir Komisijas 2019. gada pavasara prognoze, proti, -0,1 % no potenciālā IKP 2018. gadā, -0,3 % 2019. gadā un -0,1 % 2020. gadā, ir pretrunā makroekonomiskiem pierādījumiem par salīdzinoši augstu bezdarba līmeni un ļoti zemu inflāciju, kā arī tās varētu apstrīdēt, veicot salīdzinošu novērtējumu. Pamatojoties uz to, iestādes ir nākušas klajā ar alternatīvām aplēsēm par Itālijas izlaides starpību, proti, -1,5 % no potenciālā IKP 2018. gadā, -1,7 % 2019. gadā un -1,6 % 2020. gadā. Pamatojoties uz to, iestādes arī apgalvo, ka Itālija 2019. gadā kopumā atbildīs preventīvās daļas prasībām, ņemot vērā samazinātos centienus 0,25 % apmērā no IKP, ko ieteiktu preventīvās daļas matrica, pamatojoties uz šo lielāko aplēsi par Itālijas negatīvo izlaides starpību, jo Itālija tiktu klasificēta kā valsts, kas piedzīvo “ekonomikas lejupslīdi”, un ņemot vērā izaugsmes potenciālu, saskaņā ar kuru Itālija 2019. gadā nesasniegtu izaugsmes potenciālu. Turklāt iestādes apgalvo, ka ņemot vērā aplēses par lielāku izlaides starpību, Itālija arī vairāk tuvotos noteikuma par parādu izpildei cikliski koriģētā konfigurācijā;

iv) Itālijas rezultāti izaugsmi veicinošu strukturālo reformu jomā saskaņā ar valstij adresētajiem 2018. gada ieteikumiem, sākot no ievērojamiem resursiem, kas paredzēti sociālās iekļaušanas uzlabošanai un publisko ieguldījumu atjaunošanai. Tiek apgalvots, ka jaunā pilsonības ienākumu shēma atbilst valstij adresētajiem ieteikumiem, jo tā palielina ienākumu atbalstu privātpersonām un māsasaimniecībām, kuru ienākumi ir zem nabadzības sliekšņa, un paredz papildu cilvēkresursus, finanšu līdzekļus un tehnoloģiskos resursus aktīva darba tirgus politikai. Turklāt valdība plāno līdz 2021. gadam palielināt publiskos ieguldījumus par 0,6 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2018. gadu, un 2019. gada valsts reformu programmā ir paredzētas reformas attiecībā uz tiesu sistēmu, korupcijas novēršanas sistēmu, publisko sektoru un nodokļu piemērošanu. Itālijas apsvērumos uzsvērtā arī pozitīvā ietekme uz valsts parāda atmaksājamību, ko nodrošina plānotie politikas pasākumi, ar kuriem atbalsta kopējo pieprasījumu un tādējādi IKP pieaugumu;

v) Itālijas joprojām zemie fiskālās stabilitātes riski ilgtermiņā, ņemot vērā valsts aplēses par izdevumiem vecuma pensijām un iespējamo saistību zemo līmeni salīdzinājumā ar Savienības līmeni.

5. SECINĀJUMI

Itālijas valsts parāda attiecība pret IKP, kas 2018. gadā bija 132,2 %, ir otrā lielākā Savienībā un viena no lielākajām pasaulē. Vidējais parāda slogs uz vienu iedzīvotāju 2018. gadā bija 38 400 EUR, un vidējās ikgadējās izmaksas par tā apkalpošanu uz vienu iedzīvotāju bija aptuveni 1000 EUR. Lielais valsts parāda apmērs ierobežo Itālijas fiskālo telpu, kas tai ir vajadzīga, lai stabilizētu ekonomiku makroekonomisku satricinājumu gadījumā. Turklāt tas rada slogu vairākām paaudzēm, mazinot turpmāko Itālijas paaudžu dzīves līmeni. Tas, ka parāda apkalpošanas izmaksu segšanai Itālijā tiek izlietota ievērojami lielāka publisko resursu daļa nekā pārējā eurozonā, negatīvi ietekmē arī valsts produktīvos izdevumus. Itālijas procentu izdevumi 2018. gadā bija aptuveni 65 miljardi EUR jeb 3,7 % no IKP, kas ir aptuveni tikpat liela valsts resursu daļa, kāda tika novirzīta izglītības jomai. Turklāt, ja netiek ievērota piesardzīga fiskālā politika, liels valsts parāds pakļauj valsti satricinājumam, ko tirgus uzticības trūkums rada attiecībā uz valsts obligāciju ienesīgumu, negatīvi ietekmējot gan valsts maksātos procentu izdevumus, gan reālās ekonomikas kopējās finansēšanas izmaksas. Itālijas lielais valsts parāds ir svarīgs Itālijas ekonomikas neaizsargātības avots, un tā izlēmīgai samazināšanai joprojām vajadzētu būt prioritātei Itālijas labākajās interesēs.

Itālijas vispārējās valdības bruto parāds 2018. gadā sasniedza 132,2 % no IKP, kas krietni pārsniedz Līgumā noteikto atsaucē vērtību — 60 % no IKP, un, pamatojoties uz budžeta izlietojuma datiem, Itālija 2018. gadā nenodrošināja atbilstību parāda samazināšanas kritērijam. Turklāt, pamatojoties gan uz valdības plāniem, gan uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, paredzams, ka Itālija neizpildīs parāda samazināšanas kritēriju ne 2019. gadā, nedz 2020. gadā. Jo īpaši, Komisija sagaida, ka Itālijas valsts parāda attiecība prognozes periodā ievērojami palielināsies, sasniedzot 133,7 % 2019. gadā un 135,2 % 2020. gadā; to ietekmēs vājš nominālais IKP pieaugums, primārā pārpalikuma samazinājums un nepietiekami privatizācijas ieņēmumi. Šie konstatējumi skaidri liecina, ka pirms visu būtisko faktoru apsvēršanas Itālija, šķiet, *prima facie* nav izpildījusi Līgumā definēto parāda kritēriju. Savukārt šajā ziņojumā saskaņā ar Līgumu aplūkoti būtiskie faktori.

Konkrēti, makroekonomiskās situācijas pasliktināšanos, kas Itālijā tika reģistrēta, sākot no 2018. gada otrās puses, un nominālā IKP pieauguma samazināšanos zem 2 % 2018. gadā un 2019.–2020. gadā, pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, varētu zināmā mērā uzskatīt par ietekmi mazinošu faktoru, kas izskaidro Itālijas lielo atpalcību no parāda samazināšanas kritērija uz nākotni vērstā perspektīvā. Turklāt zema ražīguma pieaugums joprojām ierobežo Itālijas izaugsmes potenciālu un kavē valsts parāda attiecības pret IKP ātrāku samazināšanu.

Tomēr Itālija ir panākusi ierobežotu progresu, īstenojot valstij adresētos 2018. gada ieteikumus, un strukturālo reformu plāns, kas izklāstīts 2019. gada valsts reformu programmā, ietver tikai fragmentārus pasākumus, kas balstīti uz iepriekšējām reformām dažādās jomās, un apdraud daļu no iepriekš veiktajām galvenajām reformām. Piemēram, lai gan Padome ieteica, ka Itālijai būtu jāsamazina vecuma pensiju īpatsvars tās publiskajos izdevumos, lai radītu telpu citiem sociālās jomas izdevumiem, nesen ieviestā priekšlaicīgas pensionēšanās iespēja uzskatāma par atkāpšanos no agrāk veiktajām pensiju reformām, kas ir Itālijas ievērojamā valsts parāda ilgtermiņa ilgtspējības pamatā, un var negatīvi ietekmēt Itālijas izaugsmes potenciālu.

Turklāt *ex post* novērtējums liecina par to, ka Itālija nav ievērojusi ieteikto korekciju gaitu virzībā uz vidēja termiņa budžeta mērķi (VTM) 2018. gadā, pat ņemot vērā tā saukto “rīcības

brīvību”. Saskaņā ar novērtējumu attiecībā uz 2019. gadu pastāv risks, ka Itālija nenodrošinās atbilstība Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajai daļai pat pēc tam, kad ir ņemta vērā pagaidu pielaide saistībā ar “ārkārtējiem apstākļiem”, lai gan Itālijas iestādes norāda uz iespējamiem pozitīviem riskiem 2019. gada budžeta bilancē, pateicoties lielākiem nekā plānots ieņēmumiem un mazākiem publiskajiem izdevumiem attiecībā uz pasākumiem, kas iekļauti 2019. gada budžetā. Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, ir noteikts, ka novirze no ieteiktās korekcijas gaitas virzībā uz VTM turpinās palielināties 2020. gadā, kad sagaidāms, ka Itālijas nominālais deficīts, balstoties uz nemainīgas politikas pieņemumu, pārsniegs deficīta sliekšni, proti, 3 % no IKP. Tas ir ietekmi pastiprinošs faktors.

Šajā ziņojumā sniegtā analīze ietver visu būtisko faktoru novērtējumu, proti: i) neatbilstība ieteiktajai korekciju gaitai virzībā uz vidēja termiņa budžeta mērķi 2018. gadā, pamatojoties uz ex post datiem, kā arī risks, ka 2019. gadā var notikt būtiska novirzīšanās no preventīvās daļas, un nominālais deficīts virs 3 % no IKP 2020. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi; ii) makroekonomiskās situācijas pasliktināšanās, kas Itālijā tika reģistrēta, sākot no 2018. gada otrās puses, un kas varētu tikai daļēji izskaidrot Itālijas lielo atpalcību no parāda samazināšanas kritērija; iii) Itālijas ierobežotais progress, īstenojot valstij adresētos 2018. gada ieteikumus, tostarp atkāpšanās no iepriekšējām izaugsmi veicinošajām reformām, kā arī nepietiekama informācija par saistībām, kas iekļautas Itālijas 2019. gada valsts reformu programmā. Kopumā analīze liecina, ka parāda kritērijs, kā tas definēts Līgumā un Regulā (EK) Nr. 1467/1997, būtu jāuzskata par neizpildītu un ka tādējādi ir pamatota uz parādu balstīta pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra.